

Maanomistajien oikeusturva kaivoslain uudistuksessa

Leena Kristeri
040 507 4088
Leena.Kristeri@mtk.fi

13.4.2021

Päätäntävalta, kuuleminen ja valitusoikeus

- Lähtökohtaisesti ajattelemme, että maanomistajan luvalla pitää saada jatkossakin toimia, ei vain viranomaisluvilla.
- Tiedottamista on tehostettava: ulkopaikkakuntalaiset maanomistajat eivät käytännössä saa tietoa varausilmoituksista.
- Digitalisaatiolta odotetaan kovasti: siirrytään tiedon jakamisesta hakuvahteihin.
- Maanomistajan lunastusvaatimuksen laajentaminen myös toimitusalueen ulkopuolelle.
- Varausilmoituksissa maanomistajilla ei ole asianosaisasemaa. Voidaanko varauspäätöksien laatua tehostaa, tarpeettomat valituksetkaan eivät ole ideaali tilanne

Korvaukset

- Haitankärsijän asemaa tulee tarkastella lunastusalueen ja apualueiden ulkopuolella. Lunastuslain nojalla on myös muu haitankärsijä voi esittää korvausvaatimuksia, mutta erilaisella haitan kynnyksellä. Tähän tarvitaan selkeyttä.
- Korvausten hakeminen käräjäoikeuden puolelta ei ole toivottavaa, maanmittauslaitoksen toimitukset koetaan parhaaksi forumiksi.
- Elinkeinotakuu ja elinkeinojen harjoittaminen. Tarvitsemme lunastuslain korvausuudistuksen valmiiksi, ennen kaivoslain uudistamista.
- Maanomistajan käyttäessä lunastusvaatimustaan tai alue muutoin lunastetaan omistusoikeuksin, tulisi korvauksissa huomioida myös louhintakorvauksen arvottaminen. Tämä muutettiin vasta eduskuntakäsittelyssä
- Jälkihoitoimenpiteet ja korvaukset: vesistöjen, pohjavesien tai maaperän mahdollinen pilaantuminen, pilaantumisen arvioiminen sekä puhdistus.

Lunastuslupa

- Lunastustoimitus on aina kaikista järein puuttuminen omistusoikeuteen. Lunastamisesta tulee säätää erittäin tarkasti lailla. Nyt kaivosaluelunastusluvan kriteerit ovat suhteellisen väljät ja erittäin tulkinnanvaraiset.
- Lunastustoimitus on maanomistajalle aina maksuton, sisältäen asiamiehen kohtuulliset korvaukset. Myös lunastusluvissa tulee siirtyä tähän malliin: lunastusluvan käsittelyssä on käytännössä välttämätöntä käyttää asiantuntijaa ja hallintoasioina näihin ei ole mahdollista käyttää edes oikeusturvavakuutusta. Lunastusluvasta aiheutuvat asiamieskustannukset tulee säätää luvanhakijan maksettavaksi.